

مرشد المبتدی

اثر

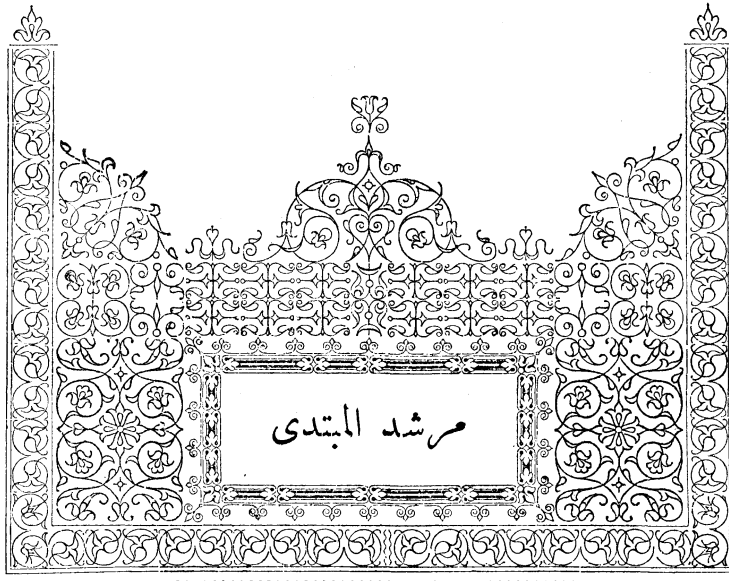
اسوة المتأخرين قدوة - لكفاء الراسمين * الشيخ الامام العلامة * اثير الدين
مفضل بن عمر الابهري حضر تلرينك معيار العلوم اولان علم منطق دن تأليف
كردهسى ايساغوجى اسميله مسمى رساله مرغوبه مقبوله سنك ترجمه
مفیدهسى مرشد المبتدی (اثر خامه محمد زهدى)

معارف نظارت جليله سنك ۵۰۳ نومرونى وفي ۲۸ رابع الاخر سنه ۱۳۱۱
وفي ۲۷ تشرين اول سنه ۱۳۰۹ تاريخلو رخصتنامه سبله طبع
اولنمشر

در سعادت

مكتبة المطبعة

۱۳۱۱

❖ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ❖

الجدل من ابداع من عداه من العدم * و امر لرساله بتبليغ الشرايع للامم *
 والصلاة لمن ابطال ادلة المعاندين بالمتين الاحكم * و لاله الذين صاروا يعرفانهم
 اهل الفصل والكرام * بعدنا * معلوم اوله كه علمه منطقه من ايساغوجي ناميله
 بنام شهر تشعار افاق اولان رساله مرغوبه مقبوله نك معنى ومفهوم نك
 تعبيرات مستحسنه ايله طلاب مستعدانه ضبط وربطى الزم اولديغى بياندن
 مستغنى اولغله اذهان مبتديا فى بلا تخديش رساله مذكور نك عبارات
 مختصره سنى كاهو حقها لسان تركى ايله تعبيرده منفعت عامه يى ملاحظه ايله
 كتب معتبره دن مترجم بر مقدار فوائدك ضم وعلاوسيله ترجمه به اجتناسار
 اولندى * وباللّه التوفيق واليه المرجع والمآب * (بسم الله) جناب
 واجب الوجودك اسم شريفى استعانه سيله انجق بو كتابه باشلارم اويله الله كه
 (الرحمن) دنيا ده مؤمنره وكافر لره انعام واحسان ايديجى اويله الله كه
 (الرحيم) آخر تنده يالكريم مؤمنره انعام واحسان ايدوب كافر لره عدليه
 عذاب ايديجى (قال) تكلم ايلدى يعنى ديدى كيم (الشيخ) شيخ
 اويله شيخ كه (الامام) مقتدى به اويله شيخ امامكه (العلامة) علوم عقليه ايله
 علوم نقليه يى جامع اويله شيخ امام علامه كه (افضل المتأخرين) علماء

(متأخرينك)

متأخرینک افضلی اویله شیخ امام علامه که (قدوة الحکماء) حکیمک مقتدی
 بهی اویله حکما که (الراسخین) دینده ثبوت بولیجی اویله شیخ امامکه (اثیر الدین)
 دینده مختاریا خود علم لقیسی اثیر الدین در * معلوم اوله که شیخ مرحومک
 اسم علمسی مفضل و پدرینک اسمی عمر در او که کیمدر (الابهری) ابر عجمستانده
 بر شهرک اسمیدر (طیب) جنت بقچه لرندن بر بقچه قیلغله کوزل اتسون کیم
 (الله) جناب واجب الوجود نهی (تراه) او صاف مذکوره ایله موصوف
 اولان شیخک قبرینی (وجعل) دخی جناب واجب الوجود قیلسون
 نهی (الجنة) جنتی نه قیلسون (مشواه) شیخ مشار الیهک قرار ایتدیکی محل
 (مفهوم)

ابر قبیله سنه منسوب دینده مختاریا خود علم لقیسی اثیر الدین و دینده ثبوت
 بولیجی حکیمک مقتدی بهی و علماء متأخرینک افضلی و علوم عقلیه ایله علوم
 نقلیه بی جامع اولان مقتدی به شیخ تکلم ایلدی جناب واجب الوجود او صاف
 مذکور ایله موصوف اولان شیخک قبرینی جنت بقچه لرندن بر بقچه قیلغله
 کوزل اتسون و شیخ مشار الیهک محل قرارینی جنت قیلسون
 (فأله)

ظاهر اولان قال الشیخ الامام العلامة الی اخره عباره سی کلام مصنفدن اولیوب
 ایساغوجی رساله سنک مؤلفی ییلنسون و طالب علمی رساله مذکوریه ترغیب
 و مسائلی ضبط ایچون مصنفک شاگرد لرندن بعضسنک کلامیدر
 (تحمید) بزلهر جدیده رز کیمه (الله) جناب واجب الوجوده نه اوزرینه
 جدیده رز (علی توفیقه) جناب واجب الوجودک بزله اولان توفیقی
 یعنی بزم ایچون طاعت اوزرینه خلق ایتدیکی قدرت اوزرینه جدیده رز
 (ونسئل) دخی بزله استرز کیمدن (الله) جناب واجب الوجوددن نهی
 (هدایه طریقه) جناب واجب الوجود بزلهی طریق مستقیمده ثابت قیلقلغی
 (ونصلی) دخی بزله صلا ایدره رز کیم اوزرینه (علی محمد) محمد علیه الصلاة
 والسلام افندمز اوزرینه (وعترته) دخی محمد علیه السلام آل و اصحاب
 کرامی اوزرینه (اجعین) جمعیسی اوزرینه

✽ مفهوم ✽

جناب واجب الوجودک بزله اولان توفیقی یعنی بزم ایچون طاعت اوزرینه

خلق ایتدی کی قدرت او زربنه جدا بدوب بز لری طریق مستقیمه ثابت قیلقلغی
جناب واجب الوجودن استرز * دخی محمد علیه الصلاة والسلام افتدمن
اوزربنه و آل و اصحابنک جمیعسی اوزربنه صلاة ایدهرز

✽ فائده ✽

سؤال ایله دعا الفساض مترادفدن اولدیغی معلوم اولدقدنصکره مصنف
مرحومک جناب واجب الوجوددن طریق هدایتی سؤالدن مراد ترجمده
اشارت اولندیغی وجه اوزره طریق هدایتده دوام و ثباتی طلبدر الله تعالی نیک
اهدنا الصراط المستقیم قول کریمنده اولدیغی کبی (وبعد) ماوجب علینا یعنی
بسمله حمدله صلوه له نیک ذکر ی زمانندن فارغ اولدقدنصکره (فهذه) بوامور
یعنی ذهنده حاضر اولان امر لیدر (رسالة) قواعد علییه بی علی سبیل
الاختصار مشتمل اولان الفاظدر اوله رساله که نزهده اولیجی (فی المنطق)
علم منطقه اوله رساله که (اوردنا) بز لرایر ایلدک یعنی ذکر ایتدک نزهده
(فیها) رساله ده نه بی (ما) اول بر منطق قاعده لرینی که (یجب) وجوب
استحسانی ایله واجب اولور نه (استحضاره) مایی یعنی منطق قاعده لرینی حاضر
قیلقلغی کیم ایچون واجب اولور (لمن) اول کسه ایچون که اوله کسه که (یتدی)
اوله کسه ابتدا لیدر یعنی باشلار نزهده ابتدا لیدر (فی شیء) بر شیده اوشیده نندن
اولیجی (من العلوم) علملردن نه اولدیغ حالده علملردن بر شیده ابتدا لیدن کسه
ایچون استحضاری واجب اولان منطق قاعده لرینی ایرادو ذکر ایتدم (مستعینا)
استعانه یعنی یاردم طلب اید یجی اولدیغ حالده کیمدن (بالله) جناب واجب
الوجوددن (انه) تحقیق جناب الله ندر (مفیض الخیر) خیری افاضه
ایدیجیدر (والجود) دخی جودی یعنی عطاییده افاضه اید یجیدر

✽ مفهوم ✽

ماوجب علینا یعنی بسمله حمد له صلوه له نیک ذکر ی زمانندن فارغ
اولدقدنصکره بوذهنده حاضر اولان امر لر علم منطقه تألیف اولغش بر
رساله در که علملردن بر شیده ابتدا لیدن کسنه ایچون وجوب استحسانی ایله
استحضاری واجب اولان امر لری یعنی منطق قاعده لرینی رساله مذکورده
ده ایرادو ذکر ایتدم جناب واجب الوجوددن استعانه طلب اید یجی
اولدیغمن حالده زبر جناب واجب الوجود خیر ایله جودی افاضه اید یجیدر

مقدمه

معلوم اوله که * منطق * نطق ينطق یعنی باب ثانیدن مصدر میمیدر نطق
 مناسبه و علم منطقه منطق تسمیه اولنمی قوه نطقیه منطق سببیه حاصل
 اولدیغندن ایچوندر * بعد ظاهر علم مسائل کثیره بی مشتملدر اوله مسائل
 کثیره نك علوم سائر دن آریلوب مستقل علم انخاذا اولنمی جهت وحدت
 اعتباریه درو جهت وحدت ایکیدر بری جهت وحدت ذاتیه دیگر ی
 عرضیه در * جهت وحدت ذاتیه علمك موضوعی جهت وحدت عرضیه
 علمك غایتیدر * بر علمك موضوعی اول علمده احوال ذاتیه سندن بحث اولنان
 شیدر * وغایتی فائده مترتبه سیدر * امر بویله اولدی ایسه عند المتأخرین
 علم منطقك موضوعی * معلومات تصویری و معلومات تصدیقیه در * غایتی
 (عصمة الذهن عن الخطاء فی الفکر یعنی فکرك) صحیح و فاسدینی تمییز ایتمکدر
 * ایمدی هر علم ایکی وجهله یعنی یا موضوعی و یا خود غایتی اعتباریه
 تعریف اولنور . علم منطقك موضوعی اعتباریه یعنی حد ایله تعریفی (علم

یبحث فيه عن الاعراض الذاتية للتصورات والتصديقات من حيث
 نفعها فی الاصل الی المجهولات) یعنی منطق مجهولاته ایصالده نفعی اولدیغنی
 جهتدن معلومات تصویری و معلومات تصدیقیه نك احوالندن باحثه مسائل
 مخصوصه در * علم منطقك غایتی اعتباریه یعنی رسم ایله تعریفی * الة قانونیه
 تعصم مراعاتها الذهن عن الخطاء فی الفکر * یعنی منطق بر علمدر که اکا
 رعایت ذهنی فکر ونظرده خطادن حفظ ایدر * و علم منطقك موضوعی
 معلومات تصویری و معلومات تصدیقیه منقسم اولدیغندن علم منطق دخی
 ایکی قسمه تقسیم اولنور * قسم اول تصورات قسم ثانی تصدیقاتدر
 و بونلردن هر بر لر ی مبادی و مقاصده منقسمدر * بوصور تده اقسام درت
 اولور * مبادی * تصورات که کلیات خسدر * مقاصد تصورات که اقوال
 شارحه در * مبادی * تصدیقات که قضایا احکام قضایادر * مقاصد تصدیقات
 که علم منطقدن مقصد اقصى اولان قیاسدر * بونندن صکره قیاس بحسب
 الماده بشدر که عند المنطقیین صناعات خمس تسمیه اولنور انلرده * برهان *
 جدل * خطابه * شعر * مغالطه در * اقسام اربعة مذکوریه بوبش ضم
 اولندقدن طقوز ایدر ایشته ابواب منطق عند الجمهور اشبو طقوزدر *

مباحث الفاظک علم منطقہ شدت ارتباطتندن هر نقدر جمهوردن بعضی
 مباحث الفاظی علم منطقدن مستقل برباب عد ایدوب ابواب منطق او ندر
 دیمش ایسه ده حق اولان مباحث الفاظ علم منطقدن مستقل باب اولیوب
 افاده واستفاده وتعلیم وتعلم الفاظ اوزرینه موقوف اولدیغندن مباحث
 الفاظ علم منطقہ مقدمه اولمشدر (ایساغوجی) استحضاری واجب اولان
 مایعنی قواعد منطقندر ایساغوجی * یاخود بو ایساغوجی بایدر * یاخود
 ابواب منطق طقوز اولوب طقوزدن اولکیسی ایساغوجی بایدر * اشبو
 تقدیر ثلثه ابواب ایهده جائز اولوب لکن فخر الدین رازیدن منقول
 اولان دیباچهیه مناسبتندن ایچون تقدیر اول یعنی ایساغوجی لفظنک من
 جهت التركیب مبتداء مؤخر اولوب خبر مقدمی محذوف اولسی تقدیر
 اخیریندن اولی در * معلوم اوله که کلیات خمس جنس * فصل * نوع *
 خاصه * عرض عامک معناری اولوب عادتده معنایی فهم الفاظ اوزرینه
 توقف ایتدیکندن کلیات خمسک الفاظی بالتبع مقصوددر و الفاظدن معانی
 فهم الفاظک معانی اوزرینه دلالتنه موقوف اولوب ودالک دال اولدیغی
 جهندن بیلمسی دلالتی بیلکه توقف ایتدیکندن مصنف مرحوم مباحث الفاظ
 اوزرینه تقدیمی مراد ایدوب اللفظ الدال آه بیور دیلر (اللفظ) لفظ اولیه لفظ که
 (الدال) دلالت ایدیجی نه ایله (بالوضع) وضع سببیه دلالت ایدیجی لفظندر
 (بدل) وضع سببیه دلالت ایدیجی لفظ دلالت ایدر نه اوزرینه (علی تمام ما) اول
 برمعنائک یعنی ماوضع لهک تمامی اوزرینه اولیه معنا که (وضع) لفظ
 وضع اولندی نیه (له) معنایه ماوضع لهک تمامنه لفظ دال بالوضع نه ایله
 دلالت ایدر (بالمطابقه) مطابقت سببیه (وعلی جزئه) دخی وضع سببیه
 دلالت ایدیجی لفظما وضع لهک جرئی اوزرینه دلالت ایدر نه ایله
 (بالتضمن) تضمن سببیه (ان کان) اگر اولورسه نه ایچون (له) ماوضع له
 ایچون نه اولورسه (جزئه) جزء اولورسه (وعلی ما) دخی وضع سببیه
 دلالت ایدیجی لفظ اول برمعنا اوزرینه دلالت ایدر اولیه معنا که (بلازم)
 اومعنا لازم کلور نیه (ه) موضوع لهه نرده لازم کلور (فی الذهن)
 ذهنده * ماوضع لهه ذهنده لازم کلان معنایه لفظ دال بالوضعک دلالتی
 نه ایله اولیجیدر (الالتزام) دلالت التزام سببیه * دلالت ثلاثه نک مثالی

نه کبی اولیچیدر (کالانسان) انسان لفظنک معانی^۱ ثلثه به دلالتی کبی

﴿ مفهوم ﴾

واضعک وضعیله معنایه دلالت ایدیچی لفظوضع اولندیغنی معناتک
تمامنه دلالت مطابقت ایله دلالت ایدر اولفظوضع اولندیغنی معناتک
جزئنه دلالت تضمن ایله دلالت ایدر دخی لفظ دال بالوضع موضوع لهه
ذهنده لازم کلان معنایه دلالت التزامیه ایله دلالت ایدر دلالت ثلثه نك
مثالی انسان لفظنک معانی ثلثه به دلالتی کبی اولیچیدر

﴿ فائده ﴾

مطلق دلالت لفظیه و غیر لفظیه به تقسیم اولنور و بونوردن هر بررلری
* وضعیه * عقلیه * طبعیه به منقسمدر * دلالت لفظیه وضعیه انسان لفظنک
حیوان ناطقه دلالتی کبی * دلالت لفظیه عقلیه و راه جداردن مسموع
اولان لفظک وجود لافظه دلالتی کبی * دلالت لفظیه طبعیه لفظیه اخ
لفظنک وجع صدره دلالتی کبی * دلالت غیر لفظیه وضعیه * دوال
اربعه نك مدلولاتی اوزرینه دلالتی کبی * دلالت غیر لفظیه عقلیه
مصنوعاتک صانعک وجودی اوزرینه دلالتی کبی * دلالت غیر لفظیه
طبعیه عاشق معشوق رؤیت زماننده وجه عاشقده ظهور ایدن قرمز لفق
عشق اوزرینه دلالتی کبی * امدی اقسام مذکورده دن دلالت عقلیه
و طبعیه طبایع و عقولک اختلافیه مختلف اولدقلردن تحت انطباطده
داخل اولیوب آنجق دلالت لفظیه وضعیه اوته دنبرو معتاده و تحت
انطباطده داخل اولغله منطقیون نظر لرینی دلالت لفظیه وضعیه به حصر
ایتدیلر * و بومقامده مصنف دخی دلالت لفظیه وضعیه بی اقسام ثلثه یعنی
مطابقت تضمن التزامه تقسیم ایشدر (فانه) تحقیق لفظ انسان ندر (بدل)
لفظ انسان دلالت ایدر نه اوزرینه (علی حیوان الناطق) حیوان ناطقک
مجموعی اوزرینه نه ایله (بالمطابقت) دلالت مطابقت ایله (و علی احدھما) دخی
لفظ انسان حیوان ناطقک مجموعنه دلالت ضمننده یالکز حیوان و یالکز
ناطقه دلالت ایدر نه ایله (بالتضمن) دلالت تضمن ایله (و علی قابل العلم)
دخی لفظ انسان علمه قابلیت اوزرینه (وضعة الکتابه) دخی کتابت صنعتی
اوزرینه دلالت ایدر نه ایله (بالالتزام) دلالت التزام ایله

❖ مفهوم ❖

تحقیق لفظ انسان حیوان ناطقك مجموعنه دلالت مطابقت ایله دلالت ایدر
و حیوان ناطقك مجموعنه دلالت ضمننده یالکز حیوان و یالکز ناطقه دلالت
تضمن ایله دلالت ایدر و قابل علم و صنعت کتابته دلالت التزام ایله دلالت ایدر

❖ فائده ❖

دلالت مطابقت ایله دلالت تضمن بیننده نسب اربعه دن عموم و خصوص
مطلق و ار در مطابقت اعم تضمن اخص یعنی تضمن بولندیغی برده مطابقت
بولنور مطابقت بولندیغی برده تضمن بولنماز کذلک مطابقت ایله التزام
بیننده عموم و خصوص مطلق و ار در مطابقت اعم التزام اخصدر * و دلالت
تضمن ایله التزام بیننده نسب اربعه دن عموم و خصوص من وجهه و ار در
یعنی بر ماده ده اجتماع اینوب ایکی ماده ده افتراق ایدر لر

(م م م م)

لفظك معنای بیننده درت در لو نسبت تصور اولنوب بولنره * نسب
اربعه * تعبیر اولنور اولکیسی مساواتدر که * ایکی کله نك هر برینك صادق
اولدیغی افراده دیگرینك دخی صادق اولسیدر * انسان ایله ناطق کبی *
ایکنجیسی مبیندر که ایکی کلینك هیچ بریسی دیگرک هیچ بر فردینه صادق
و شامل اولماسیدر * انسان ایله فرس کبی او چنجیسی عموم و خصوص
مطلقدر که * ایکی کلینك برینك صادق اولدیغی افراده کافه سنه دیگر
صادق اولوب فقط بونك صادق اولدیغی کافه افراده اولکلینك صادق
اولماسیدر یعنی بری مطلقا اخص دیگرکی مطلقا اعم اولور * انسان ایله
حیوان کبی * در دنجیسی عموم و خصوص من وجهه در که * ایکی کلیدن
هر بری دیگرک یالکز بعض افرا دینه صادق و شامل اولوب هر بری دیگرینه
نسبتله من وجهه اعم و من وجهه اخص اولور یعنی بر ماده متصادق و ایکی
ماده ده متفارق اولور لر * انسان ایله بیاض کبی

(ثم اللفظ) دلالت لفظیه وضعیه نك اقسام ثلثه یعنی مطابقت تضمن التزامه
انقسامنی بیلد کدن صکره دلالت مطابقت ایله دلالت ایدیجی لفظندر (امام فرد)
یا مفرد در * مفرد لغتده عدد یعنی صاییدن برک اسمیدر (و هو) اصطلاح
منطقده مفردندر * (الذی) شول بر لفظدر که (لابراد) مراد اولنمز نه ایله

(بالجزء)

(بالجزء) جزء ندين (منه) لفظ مفرد ددن نه (دلاله) دلالت مراد اولئز نه
اوزرينه دلالت (علي جزء معناه) لفظ مفردك معناسنك جزئي اوزرينه *
لفظ مفردك مثالي نه كبي اوليجيدر (كالانسان) انسان لفظي كبي .

* مفهوم *

دلالت لفظيه وضعيه نك اقسام ثلثه يعني مطابقت تضمن التزامه انقسامي
بيلد كدنصكره مطابقت سبيله دلالت ايديجي لفظ يامفرددر * اصطلاح
منطقده لفظنك جزئي ايله معناسنك جزئي اوزرينه دلالت مراد اولئيان
لفظدن عبارتدر مفرد

* فائده *

تعريف مفرد ددن مستفاد اولديغي وجه اوزره مفرد بش قسمدر * اولئكي
لفظنك جزئي اولماز معناسنك جزئي اولسون استر اولسون علم اولديغي
حاله ق لفظي كبي * ايكنجى لفظنك جزئي او اور معناسنك جزئي اولماز
نقطه لفظي كبي * او چيبي لفظنك جزئي اولور معناسنك جزئي اولور
لكن لفظنك جزئي معناسنك جزئه دلالت ايتز انسان لفظي كبي * در دنجي
لفظنك جزئي اولور معناسنك جزئي اولور و لفظنك جزئ معناسنك جزئي
اوزرينه دلالت ايدر لكن معنای مقصوده دلالت ايتز علم اولديغي حالده
عبدالله كبي * بشنجي لفظنك جزئي اولور معناسنك جزئي اولور و لفظنك
جزئي معناسنك جزئي اوزرينه دلالت ايدر لكن دلالتی مراد دكل علم
اولديغي حالده حيوان ناطق كبي .

(وامامؤلف) لفظ مفرد يامر كيدر (وهو) اصطلاح منطقده مركب ندر
(الذی) شول برافظدر كه (لايكون) لفظ مذكور اولماز نه كبي (كذلك)
شومشار اليه كبي يعني لفظنك جزئي معناسنك جزئي اوزرينه دلالت ايدر
* بو تعريف ايله معرف اولان مؤلفك مثالي نه كبي اوليجيدر (كراحي
الحجارة) راھي الحجارة كبي معناسي طاش آتيجي برذات ديمكدر

(مفهوم)

دلالت مطابقت سبيله دلالت ايديجي لفظ يامر كيدر * اصطلاح منطقده
مركب شو مشار اليه يعني مفرد كبي اوليوب لفظنك جزئي معناسنك جزئي

اوزرینه دلالات ایدیجی لفظدن عبارتدر طاش آتیجی برذات معناسنه اولان
راحی الحجارة کبی .

(فائده)

لفظنک مفرد ایله مرکبه انقسامی بحسب الذات اولوب ذات مفرد ذات
مرکب اوزرینه مقدم * ویاخود مفرد مرکب دن جزء اولوب جزء ایسه
کلدن مقدم * ویاخود ایساغوجی یعنی کلیات خمس باینده مرکبک ذکر
استطرا دی اولدیغندن مصنف مرحوم مفردی مرکب اوزرینه تقدیم ایتشدیر .
(و المفرد) لفظ مفرد معناسنه نظر ایله ندر (اما کلی) یا کلیدر (وهو)
لفظ مفرد کلی ندر (الذی) شول بر لفظدر که (لایمنع) منع ایتز نه (نفس
تصور مفهومه) لفظ مفرد کلینک مجرد مفهوم متصور یندن (عن وقوع الشریکه)
کثیرین باینده شرکت وقوعندن منع ایتز یعنی چوقلر اوزرینه حملنی عقل
تجویز ایدر * لفظ مفرد کلینک مثالی نه کبی اولیجیدر (کالانسان) انسان لفظی کبی

﴿ مفهوم ﴾

لفظ مفرد معناسنه نظر ایله یا کلیدر اصطلاح منطقه کلی کثیرین باینده
شرکت وقوعندن منع ایتیمان یعنی چوقلر اوزرینه حملنی عقل تجویز ایدن
لفظدن عبارتدر * لفظ مفرد کلینک مثالی انسان لفظی کلیدر

﴿ فائده ﴾

کلی جزئینک جزئی و جزئی کلینک کلی اولدیغندن کلی جزئی اوزرینه
تقدیم اولمشدر

(و اما جزئی) لفظ مفرد کلی یا جزئیدر (وهو) جزئی ندر (الذی)
شول لفظدر که (یمنع) منع ایدر نه (نفس تصور مفهومه) لفظ مفردک
مجرد مفهوم متصور یندن (عن ذالک) شومشار الیهدن یعنی چوقلر اوزرینه
حملنی عقل تجویز ایتز * جزئینک مثالی نه کبی اولیجیدر (کزید) زید کبی

(مفهوم)

لفظ مفرد کلی یا جزئیدر اصطلاح منطقه جزئی بر لفظدر که مجرد مفهوم
متصور ی کثیرین باینده شرکت وقوعندن منع ایدر یعنی چوقلر اوزرینه
حملنی عقل تجویز ایتز

(فائده)

(فائده)

مطلق جزئی * حقیقی اضافی به تقسیم اول نور * جزئی حقیقی متن اثیری به
یعنی ایسا غوجی متننده مذکور اولان جزئی کبی * جزئی اضافی (کل
اخص تحت الاعم) یعنی اعم تحتبده مندرج اولان هر براخصدن عبارتدر
انسان کبی * و جزئی حقیقی ایله جزئی اضافی بیننده نسب اربعه دن عموم
و خصوص من وجه وار در * جزئی حقیقی اخص جزئی اضافی اعمدر
یعنی نزهده حقیقی بولنور ایسه اوراده اضافی بولنور بعض یرده اضافی
بولنور حقیقی بولنور

(والکلی) لفظ مفرد کلی ندر (اما ذاتی) یا ذاتی (وهو) لفظ مفرد
کلی ذاتی ندر (الذی) شول لفظدر که (یدخل) لفظ مذکورک مفهومی
داخل اولور یعنی خارج اولماز نزهده (فی حقیقة جزئیاته) لفظ مذکورک
مفهومی جزئیاتی حقیقتنده * لفظ مفرد کلی ذاتینک مثالی نه کبی اولیچیدر
(کال حیوان) حیوان لفظی کبی * اولیله حیوان که نه ایله اولیچی (بالنسبة)
نسبت ایله نیه نسبت (الی الانسان) افراد انسانه (والفرس) دخی فرسه نسبت ایله

(مفهوم)

لفظ مفرد کلی یا ذاتی ندر * اصطلاح منطقه جزئیاتنک حقیقتنده داخل یعنی
حقیقت جزئیاتن خارج اولمان لفظ مفرد کلیدن عبارتدر ذاتی * ذاتینک
مثالی انسان ایله فرسه نسبت ایله حیوان لفظی اولیچیدر

(فائده)

جزئیاتنک تعریفنده واقع اولان دخولدن مجاز مرسل طریقله عدم
خروج مراد در * ذکر ملزوم اراده لازم علاقه سیله زیرا دخول عدم
خروجی مستلزمدر

(واما عرضی) لفظ مفرد کلی یا عرضی ندر (الذی) عرضی ندر (الذی)
شول بر لفظدر که (لا یكون) لفظ مذکور اولماز نه کبی (کذلک) شو
مشار ایله اولان ذاتی کبی اولماز یعنی عرضی جزئیاتنک حقیقتنده داخل
اولور عرضینک مثالی نه کبی اولیچیدر (کالناطق) ناطق کبی ناطق
عرضی به مثال اولسی نه ایله (بالنسبة) ناطق نسبتله اولیچیدر نزهده
(الی الانسان) افراد انسانه نسبتله

(مفهوم)

لفظ مفرد کلی یا عرضیدر اصطلاح منطقده ذاتی کبی اولیان یعنی جزئیاتنک
حقیقتنده داخل اولیان لفظدن عبارتدر عرضی * عرضینک مثالی افراد
انسانه نسبتله ضاحک کبی اولیجیدر

(فائده)

برشیئک خواص کثیره سی اولدیغی صورتده اک اقواسی ذاتی ماعداسی
عرضیدن معدود اولمق قاعده سنجه ناطقک انسانه اختصاصی ضاحکک
اختصاصندن اقوی اولدیغندن ناطق ذاتی ضاحکک عرضیدن عداو لئمشدر .
(والذاتی) لفظ مفرد کلی ذاتی ندر (امامعقول) یا محمولدر یعنی خبر و جواب
واقع اولور زدهده (فی جواب ماهو) ماهو عنوانیه اولیجی سؤالک جوابنده
حل موطنه ایله محمول واقع اولور نه ایله سؤال (بحسب الشکره) شرکت
حسبیه اوله شرکت که (المحضه) خالص و صافی یعنی جنسه لایق اولیان
شیدن مصفی * خالص شرکت حسبیه ماهو عنوانیه اولیجی سؤالک جوابنده
محمول واقع اولان لفظ مفرد کلی ذاتینک مثالی نه کبی اولیجیدر (کالجیوان)
حیوان لفظی کبی * حیوانک جنسه مثالی اولسی (بالنسبه) حیوانی نسبتله
اولیجیدر زدهده (الی الانسان) انسانه (و الفرس) دخی فرسه (وهو) مقول
مذکور ندر (الجنس) جنسدر * جنس لغتده بر قاج نوعده مشترک اولان شیئده
دینور (و رسم) جنس تعریفی رسمی ایله تعریف اولنور نه طریقله (بانه)
شو طریق ایله که جنس مذکور ندر (کلی) کلیدر یعنی مجرد مفهوم
متصوری شرکت و قوعندن منع ایتمز اوله کلی که (مقول) حل موطنه ایله
محمولدر نه اوزرینه (علی کثیرین) چوقلا اوزرینه اوله کثیرین که (مختلفین)
آنلر مختلف یعنی بری دیگرینه بکزمز نه ایله مختلف (بالحقایق) حقیقتلرله
زدهده حل اولور (فی وجواب) ماهو عنوانیه اولیجی سؤالک جوابنده

(مفهوم)

لفظ مفرد کلی ذاتی یا خالص شرکت حسبیه ماهو عنوانیه اولیجی سؤاله
مقول یعنی جواب اولور * مقول مذکورک مثالی انسان ایله فرسه نسبتله
حیوان لفظی کبی اولیجیدر مقول مذکورده جنسدر * جنس دخی شو طریق
ایله تعریف اولنور که اصطلاح منطقده جنس ماهو عنوانیه اولیجی

(سؤالک)

سؤالك جوابنده حقیقتلری مختلف چوقلر اوزرینه مقول اولان کلیدر
(فائده)

مطلق جنس * قریب وبعیده تقسیم اولنور * جنس قریب * مایصح جوابا
عن الماهیه وجميع المشاركات فيه * یعنی ماهیتدن و مشارکات جنسیه سندن
هر بریله ماهیت اوزرینه جواب اولق صحیح اولان جنسندن عبارتدر
حیوان کبی جنس بعید * مالا یصح جواباً عن الماهیه وجميع المشاركات فيه *
یعنی ماهیتدن و مشارکات جنسیه سندن هر بریله ماهیت اوزرینه جواب اولق
صحیح اولیان جنسندن عبارتدر جسم کبی * مثلاً انسان و فرس و سحر جسمده
مشارك ایکن ماهی ایلله اولان سؤالك جوابنده جسم جرایله انسان اوزرینه
مقول یعنی جواب واقع اولور فرس ایله انسان اوزرینه مقولی اولماز .
(واما مقول) لفظ مفرد کلی یا مجموعی نره ده (فی جواب ماهو) ماهو
عنوانیله اولیجی سؤالك جوابنده نه ایله سؤالك (بحسب الشركة) شرکت
حسدیله (والخصوصیه) دخی خصوصیت حسدیله شرکت ایله خصوصیت
(معا) مجتمع اولدقلری حالده * مقول مذکورک مثالی نه کبی اولیجیدر
(کالانسان) انسان لفظی کبی * انسانک نوعه مثال اولسی نه ایله اولیجیدر
(بالنسبة) انسانی نسبتله نه (الی زید زیده و عمرو) دخی عمروه (وهو)
مقول مذکورندر (النوع) نوعدر (ویرسم) دخی نوعی تعریفی رسمی ایله
تعریف اولنور نه ایله (بانه) شو طریق ایله که نوعندر (کلی) کلیدر (مقول)
جمل مواطئه ایله مجموعی نره اوزرینه (علی کثیرین) چوقلر اوزرینه اوله
کثیرکه (متفقین) انلر متحدنه ایله (بالحقایق) حقیقتلریله (دون العدد)
عددلرینی تجاوز ایدیجی اولدقلری حالده نره ده مجموع اولور (فی جواب
ماهو) ماهو عنوانیله اولیجی سؤالك جوابنده .

(مفهوم)

لفظ مفرد کلی ذاتی یا شرکت ایله خصوصیت مجتمع اولق حسدیله ماهو
عنوانیله اولیجی سؤالك مجموع اولور مقول مذکورک مثالی زید ایله عمروه
نسبتله انسان لفظی کبی اولیجیدر * مقول مذکورده نوعدر نوع دخی
تعریفی رسم ایله شو طریق ایله تعریف اولنور که اصطلاح منطقه
نوع ماهو عنوانیله اولیجی سؤالك جوابنده حقیقتلرینی تجاوز ایدیجی

اولند قلمی حالده عددلری مختلف چوقلا اوزرینه محمول اولان کلیدر .

﴿ فائده ﴾

مطلق نوع * نوع حقیقی . و نوع اضافی به تقسیم اولنور * نوع حقیقی متن
اثریه ده مذکور اولان نوعدر * نوع اضافی * المندرج تحت جنس *
جنسک تحتنده مندرج یعنی فوقنده جنس بولنان کلی ذاتیدر جوهره
نسبتله جسم و جسمه نسبتله جسم نامی . و جسم نامی به نسبتله حیوان و
حیوانه نسبتله انسان نوع اضافیدر اشبو درت مرتبه نوعیلرک جمعی
نوع اضافی اولوب نوع حقیقی بونلرک انجق دردنجه سنه اطلاق اولنور
• بوجهتله نوع اضافی نوع حقیقیدن عم اولور

(و اما غیر مقول) لفظ مفرد کلی یا محمول اولماز • زرده (فی جواب ماهو)
ماهو عنوانیه اولیجی سؤالک جوابنده (بل مقول) بلکه محمول اولور
زرده (فی جواب ای شیء هوفی ذاته) ای شیء هوفی ذاته ایله اولیجی
سؤالک جوابنده (و هو) مقول مذکور ندر (الذی) شول برشیء در که
(یمیز) شیء مذکور تمیز ایدرنه بی (الشیء) شیء حقیقی ندن (عما) اول
بر حقیقت اخرادن * اولیه ما که (یشارک) مشارک اولور نیه (ه) شیء
زرده (فی الجنس) جنسده * مقول مذکورک مثالی نه کبی اولیجدر
(کالناطق) ناطق لفظی کبی ناطقک فصله مثال اولسی نه ایله (بالنسبه)
نسبتله اولیجدر نیه (الی الانسان) افراد انسانه (ویرسم) دخی فصل
تعریفی رسمی ایله تعریف ایله (بانه) شو طریق ایله که فصل ندر
(کلی) کلیدر اولیه کلی که (مقول) جل مواطئه ایله محمولدر نه اوزرینه
(علی الشیء) سیء یعنی ماهیت اوزرینه زرده (فی جواب ای شیء هوفی
ذاته) ای شیء هوفی ذاته ایله اولیجی سؤالک جوابنده .

﴿ مفهوم ﴾

لفظ مفرد کلی ذاتی یا ماهو عنوانیه اولیجی سؤالک جوابنده محمول
اولیوب بلکه ای شیء هوفی ذاته ایله اولیجی سؤاله محمول اولور * مقول
مذکورده شول برشیدر که شیء یعنی حقیقی مشارکنندن یعنی جنسده حقیقت
مذکوریه مشارک اولان حقیقت اخرادن تمیز ایدر * مقول مذکورک
مثالی ناطق لفظی کبی اولیجدر * مقول مذکورده فصلدر فصل دخی

تعریفی رسم ایله شو طریق ایله تعریف او لنور که اصطلاح منطقدہ فصل ای شی ء
هو فی ذاته ایله اولیجی سؤالک جو ابندہ ماہیت او زرنہ محمول اولان کلیدر

﴿ فائدہ ﴾

مطلق فصل * قریب و بعیدہ تقسیم اول نور فصل قریب * الذی یمیزالشی ء
عمایشارکہ فی الجنس القریب * یعنی فصل قریب مشارکات جنس قریب دن
ماہیتی میز اولان فصلدر ناطق کبی . فصل بعید * الذی یمیزالشی ء عمایشارکہ
فی الجنس البعید * یعنی فصل بعید مشارکات جنس بعید دن ماہیتی میز اولان
فصلدر حساس کبی . مثلاً ناطق مشارکات حیوانیہ دن حساس مشارکات
جسمیہ دن انسانی تمیز ایدر و ای شی ء هو فی ذاته ایله مطلوب میز ذاتیدر .

(واما العرض) امدی لفظ مقرد کلی عرضی ندر (فاما ان تمتع) یا عرضینک
شانندندر تمتع اولق نہ (انفکا کہ) عرضینک ایرلسی ندر (عن الماہیة)
ماہیتدن * ماہیتدن ایرلسی تمتع اولان عرضہ ندر (العرض اللزوم)
عرض لازمدر (اولای تمتع) یا خود عرضینک شانندندر ماہیتدن تمتع

اولماق (وهو) ماہیتدن ایرلسی تمتع اولمان عرضہ ندر (العرض
المفارق) عرض مفارقدر (وکل واحد) دخی ہر ہر اولیہ ہر ہر کہ ندر
اولیجی (منہما) عرض لازم ایله عرض مفارقدر ندر (اما ان یختص)
یا ہر ہرک مقصور اولق شانندرنہ (بحقیقہ واحدہ) بر حقیقتہ مقصور
اولان عرضہ ندر (الخاصة) خاصہدر * خاصہ لازمہ نک مثالی نہ کبی

اولیجدر (کالضاحک بالقوۃ) بالقوہ ضاحک کبی . دخی خاصہ مفارقہ نک
مثالی نہ کبی اولیجدر (و بالفعل) بالفعل ضاحک کبی . بواہی خاصہدہ
نہ ایچون (للانسان) انسان ایچون (وترسم) خاصہ تعریفی رسم ایله
تعریف اول نور نہ ایله (بانہا) شو طریق ایله کہ خاصہ ندر (کلیة) کلیدر اولیہ

کلی کہ (تقال) حل اولنغہ صالح اولور نہ او زرنہ (علی ما) شول
بر افراد او زرنہ اولیہ افراد کہ نرہدہ مندرجہ (تحت حقیقہ واحدہ)
بر حقیقت تختندہ (فقط) آنجق یعنی حقایق مختلفہ تختندہ دکل نصل
حل اول نور (قولاً) حل اولنغہ اولیہ قول کہ (عرضیا) عرضہ منسوب

(مفهوم)

لفظ مقرد کلینک یا شانندندر ماہیتدن ایرلسی تمتع اولق ماہیتدن ایرلسی

ممتنع اولان عرضه عرض لازمدر • یاخود عرضینک شانندندر ماهیتدن
 آیرلسی ممتنع اولوق ماهیتدن اولماق • ماهیتدن آیرلسی ممتنع اولمیان عرضه
 عرض مفارقدر * عرض لازم ایله عرض مفارقدن اقسامنریله هر برلرینک
 یابر حقیقه مقصور اولوق شانندندر • برحقیقه مقصور اولان عرضه
 خاصدر • خاصه لازمک مثالی بالقوه ضاحک کبی • خاصه مفارقهک
 مثالی بالفعل ضاحک کبی اولیچیدر • بویکی خاصهده انسان ایچوندر *
 دخی خاصه تعریفی رسم ایله شو طریق ایله تعریف اولنورکه • اصطلاح
 منطقهده خاصه آنجق قول عرضی ایله برحقیقت تحتنده مندرج اولان
 افراد اوزرینه جمله صالح اولان کایدن عبارتدر •

(فائده)

مطلق خاصه * خاصه لازمه • و خاصه مفارقهیه تقسیم اولنور • خاصه
 لازمه وجودنه نظراً ماهیتدن انفسک کبی ممکن • اولان خاصهدر ضاحک
 بالفعل کبی * وای شیء هو فی عرضه ایله سائیک مطلبوبی میز عرضهده •
 (واما انیم) یا عرض لازم ایله عرض مفارقدن هر برلرینک شانندندر
 عام وشامل اولوق • نه (حقایق) ماهیتله ایله حقایق که زرده اولیچی
 (فوق واحده) برحقیقت فوقنده (وهو) برحقیقت فوقنده اولیچی
 حقیقتله شامل اولان عرضهده • ندر (العرض العام) عام اولان عرضدر •
 عرض عام لازمک مثالی نه کبی اولیچیدر (کالمنفس بالقوه) بالقوه متنفس
 کبی عرض عام مفارقت مثالی (الفعل) بالفعل متنفس کبی * بویکی عرضهده
 نه ایچون اولیچیدر (الانسان) انسان ایچون (و غیره) دخی انسانک غیری
 ایچون • اولیله غیرکه نندن اولیچی (من الحیوانات) حیواناتدن (ویرسم)
 دخی عرض عام تعریف اولنور • نه ایله (بانه) شو طریق ایله که عرض
 عام • ندر (کلی) کلیدر • اولیله کلیکه (یقال) جل اولنمغه صالح اولور
 نه اوزرینه (علی ما) شول برافراد اوزرینه • اولیله ما که زرده اولیچی
 (تحت حقایق) حقیقتله تحتنده • اولیله حقایق که (مختلفه) انر مختلف یعنی
 بری دیگرینه بکزمز • نصل جل اولنور (قولاً عرضیاً) جل عرضی ایله •

(مفهوم)

یا عرض لازم ایله عرض مفارقدن هر برلرینک شانندندر ماهیت واحده

(فوقنده)

فوقنده اولان ماهیتره شامل اولمق عرض مذ کورده عرض عامدر * عرض عام لازمک مثالیده بالقوه متنفس کبی * و عرض عام مفارقک مثالیده بالفعل متنفس کبی اولیجیدر بوا یکی عرضده انسان و انسانک غیر حیوانات ایچون اولیجیدر * دخی عرض عام شو طریق ایله تعریف اولنور که اصطلاح منطقهده عرض عام حل عرضی ایله حقیقهتلی مختلف ماهیتره تحتنده اولیجی افراد اوزرینه جمله صالح اولان کلیدر *

(فائده)

مطلق عرضینک خاصه ایله عرض عامه تقسیمی اعتباریله کلیدر بش اولدیله که آنلره (کلیات خمس) تعبیر اولنور * و بیت آتی کلیات خمسی جامعدر *

(بیت)

(جنس حیوان نوع انسان فصل ناطق ای همان)

(خاصه ضاحک هم تنفس عرض عام ایله تمام)

* القول شارح * استحضاری واجب اولان قواعد منطقدندر قول شارح * عند المنطقین ماصدق علیهلری اعتباریله قول شارح و کسررا ایله معرف * و تعریف * الفاظ مترافه دن اولوب * مایکون تصور سهیبالا کتساب تصور الشی اما بکنه او بوجه یمزه عماعده * عباره سیله تعریف اولنور معناسی * قول شارح معرفک جمیع ذاتیاتیه و یاما عددان بوجه ایله تصور رینک کسب اولنمنسه سبب معناسنی ملاحظه اولان مرکبدر دیمکدر * (الحد) اصطلاح منطقهده حد * ندر (قول) مرکبدر * او ایله مرکب

که (دال) دلالت مطابقت ایله دلالت ایدیجیدر * نه اوزرینه (علی ماهیه الشی) شیئک یعنی محدودک حقیقت ذاتیه سنک کنه اوزرینه (وهو) مطلق حد ضمنده حد تام * ندر (الذی) شول مرکبدر که (یترب) مرکب مذکور ترکیب ایدر * ندر (عن جنس الشی) شیئک جنسندن (و فصله) دخی شیئک فصلندن * او ایله جنس ایله فصل که (القریدین) آنلر قریب * حد تامک مثالی نه کبی اولیجیدر (کال حیوان الناطق) حیوان ناطق کبی * او ایله حیوان ناطق که نه ایله اولیجی (بالنسبه) نسبت ایله نه نسبت (الی الانسان) انسانه (وهو) مرکب مذکور * ندر (الحد التام) حد تامدر

✽ مفهوم ✽

استحضاری واجب اولان قواعد منطقندر قول شارح . اصطلاح منطقده محدودك حقیقت ذاتیه سنك کنهی اوزرینه دلالت مطابقت ایله دلالت ایدیجی مرکبیدن عبارتدر حد * مطلق حد ضمننده حد تام شیئك یعنی محدودك فصل قریبی ایله جنس قریبندن ترکیب ایدن مرکبدر . حد تامك مثالی انسانه نسبت ایله حیوان ناطق کبی اولیجیدر مرکب مذکورده حد تامدر .
(فائده)

حد لغتده منع معناسنه اولوب مرکب مذکور ذاتیاتك جمعینی مشتمل اولدیغندن اغیار اجنبیه نك تعریفده دخولنی مانع . و ذاتیاتك تمامیه کندوسنده مذکور اولدیغندن حد تام تسمیه اولمشدر

(والحد) دخی حد اوله حد که (الناقص) حد ناقص (وهو) حد ناقص (الذی) شول مرکبدر که (بترکب) مرکب مذکور ترکیب ایدر . ندن (عن جنسه) شیئك یعنی معرفك جنسندن . اوله جنس که (البعید) جنس بعیدندن (وفصله) دخی شیئك فصلندن . اوله فصل که (القریب فصل قریب * مرکب مذکورك مثالی نه کبی اولیجیدر) (کالجسم الناطق) جسم ناطق کبی . مرکب مذکوره جسم ناطقك مثال اولسی نه ایله اولیجیدر (بالنسبة) جسم ناطق نسبتله . نیه (الی الانسان) انسانه نسبتله

(مفهوم)

دخی حد ناقص . اصطلاح منطقده حد ناقص شیئك فصل قریبی ایله جنس بعیدندن ترکیب ایدن مرکبدر * مرکب مذکورك مثالی انسانه نسبتله جسم ناطق کبی اولیجیدر .

✽ فائده ✽

برشیئی یا لکن فصل قریب ایله تعریف دخی حد ناقص قبیلندندر انسانی ناطق ایله تعریف کبی وبرشیئی تقسیم وتمثیل ایله ایضاح دخی رسم ناقص قبیلندندر ننه کیم کله بی تعریف و ایضاح مقامنده کله یا فعل یا اسم یا حرفدر دیو تقسیم اولور و جنس حیوان کبی ونوع انسان کبی تمثیل ایله تقسیم و ایضاح اولور (الرسم) رسم . اوله رسم که (التام) رسم تام (وهو) رسم تام (الذی) شول مرکبدر که (بترکب) ترکیب ایدر . نندن (عن جنس الشئی) شیئك جنسندن .

(اوله)

اويله جنس كه (القريب) جنس قريبند (و خواصه) دخي شئيك خاصه لرندن .
اويله خواص كه (اللازمة) انلر شي مذ كوره لازم . مركب مذ كورك مثالي
نه كبي اوليجيدر (كالحيوان الضاحك) حيوان ضاحك كبي . اويله حيوان
ضاحك كه نه ايله اوليجي (بالنسبة) نسبت ايله . نه نسبت (الى الانسان) انسانه .

❖ مفهوم ❖

دخي رسم تام اصطلاح منطقه رسم تام . شئيك جنس قريبي ايله شئيئه لازم
اولان خاصه لر دن تركب ايدن مركبدر . مركب مذ كورك مثالي انسانه نسبت
ايله حيوان ضاحك كبي اوليجيدر .

❖ فائده ❖

اكر بر شئيك جنس قريبي و فصل قريبي ايله خاصه سي دخي تعريفده برلكده ايراد
اولنور ايسه بو دخي رسم تامدر . فقط بو كاحد تامدن اكل رسم تام دينلور
انسانى الحيوان الناطق الضاحك عباره سيلاه تعريف كبي (والرسم الناقص)
دخي رسم ناقص (وهو) رسم ناقص (الذى) شول مركبدر كه (بتركب) مركب
مذ كور تركب ايدر ندر (عن عرضيات) عرضيلردن اويله عرضيات كه
(مختص) مختص يعنى مقصور اولور نه (جلتها) عرضيلرك جمعيسى نيه
(بحقيقة واحدة) بر ماهيته مركب مذ كورك مثالي نه كبي اوليجيدر (كقولنا)
بزم مقولمزم يعنى سوزيمز كبي اويله مقول كه زهده اوليجي (فى تعريف لانسان)
انسانى تعريفده مقولمزمه بدل (انه ماش على قدميه عرض الاظفار يادى
البشرة مستقيم القامة ضحاك بالطبع) انه ماش على قدميه عرض الاظفار الى آخره
مقولمزم كبي معناسى تحقيق انسان ايكي اياغى اوزرينه بوريجي و طر تقلى
اكلى و بدنى طودن عارى و طوغرى بويلى وبالطبع كويليجيدر ديمكدر

(مفهوم)

دخي رسم ناقص . اصطلاح منطقه رسم ناقص جمعيسى بر ماهيته مختص
عرضيلردن تركب ايدن مركبدر * و مركب مذ كورك مثالي بزم انسانى تعريفده
تحقيق انسان ايكي اياغى اوزره بوريجي و طر تقلى اكلى و بدنى طودن عارى
و طوغرى بويلى وبالطبع كويليجيدر مقولمزم كبي اوليجيدر .

(فائده)

مطلق تعريف * حقيقى و اسمى به تقسيم اولنور * تعريف حقيقى * تعريف

ما يكون افراده موجودا في الخارج * يعني خارجه افرادك وجودي معلوم
اولان بر ماهيتي تعريفدر . انساني حديا خود رسم ايله تعريف كبي . تعريف اسمي
* تعريف مالا يكون افراده موجودا في الخارج * يعني خارجه افرادك
وجودي معلوم اوليان بر ماهيتي تعريفدر . عنقابي تعريف كبي * بعد ذات تعريف
حقيق ايله تعريف اسميدن هر برر لري درت قسم اولوب مجموع تعريفات عند
المنطقيين سكر قسمدر كه آنلرده حد تام حد ناقص رسم تام رسم ناقص در
وبونلردن هر برر لري حقيقي واسمي اولديغدن مجموعي سكر اولور .

(القضايا)

استحضاري واجب اولان قواعد منطقنددر قضايا * لفظي قضيه كلمه سنك
جمعيدر . وقضيه حكم معناسنه اولان قضادن مشتق صفت مشبهه در . الف لام
جنس . وتاوصفيتدن اسميته نقل ايجوندر . ومصنف مرحوم جمع يعني القضايا
لفظندن نسكره مفردي يعني القضية لفظني ايراد ايتسي تعريفلر ماهيت و جمعلر افراد
ايجون اولديغنه تنبيهدر .

(القضية) جنس قضيه . ندر (قول) مر كيدر . اويله قول كه (يصح) صحيح يعني
نفس الامر ده ممكن اولور . (ان يقال) دينك (لقائله) قول مذكور ك قائلندن نظر
منقطع اولديغي حالده نه دينك صحيح اولور (انه) تحقيق قائل . ندر (صادق)
صادقدر زرده (فيه) قولنده (او كاذب) يا خود قائل كاذبدر زرده (فيه) قولنده
(هي) بو تعريف ايله معرف اولان جنس قضيه . ندر (اما حلية) يا قضيه حليه در
قضيه حليه نك مثالي نه كبي اوليجيدر (كقولنا) مقولمز كبي . مقولمز بدل (زيد
كاتب) زيد كاتب مقولمز كبي معناسي زيده كتابتك ثبوتى واقعدر ديمكدر (اما
شرطية) جنس قضيه يا قضيه شرطيه در اويله شرطيه كه (متصلة) شرطية
متصلة نك مثالي نه كبي اوليجيدر (كقولنا) مقولمز كبي انندن بدل (ان كانت
الشمس طالعة فالنهار موجود) ان كانت الشمس طالعة فالنهار موجود
مقولمز كبي معناسي طلوع شمسه وجود نهارك اتصالي واقعدر ديمكدر
(اما شرطية) يا قضيه شرطيه در اويله شر كه (منفصلة) شرطية منفصلة
قضيه شرطية منفصلة نك مثالي كبي اوليجيدر (كقولنا) مقولمز كبي انندن
بدل (عدد اما ان يكون زوجا او فرداً) العدد اما ان يكون الى اخره مقولمز كبي
معناسي فرديت عددك زوجيتدن اتصالي واقعدر ديمكدر

(مفهوم)